

Ugovorna odgovornost za štetu

Što ugovornu odgovornost čini posebnom vrstom odgovornosti?

- Postojanje posebnih pravila
- Postojanje ugovora između štetnika i oštećenika
 - Postoji mogućnost ugovaranja različitih pitanja u vezi odgovornosti za štetu
 - Postoji potreba za razgraničenjem u odnosu na slične institute (npr. ugovorna kazna, kapara)
- Povreda postojećeg ugovornog odnosa
- Odstupanje od načela potpune naknade
 - Ograničenje obujma odgovornosti za običnu nepažnju
- Odstupanje od načela subjektivne odgovornosti?

Oslobođenje dužnika od odgovornosti

Članak 343.

Dužnik se oslobađa odgovornosti za štetu ako dokaže da nije mogao ispuniti svoju obvezu, odnosno da je zakasnio s ispunjenjem obveze zbog vanjskih, izvanrednih i nepredvidivih okolnosti nastalih poslije sklapanja ugovora koje nije mogao spriječiti, otkloniti ili izbjeći.

OBJEKTIVNA ODGOVORNOST

- Viša sila kao razlog za oslobođenje od odgovornosti
- Objektivno koncipirano zakašnjenje dužnika
- Ugovorna odgovornost je stroža od izvanugovorne
- Pacta sunt servanda

SUBJEKTIVNA ODGOVORNOST

- Načelo je subjektivna odgovornost – iznimke moraju biti propisane ili ugovorene
- Odredbe o ugovornoj odgovornosti se referiraju na pojedine vrste i stupnjeve krivnje
- Kod pojedinih ugovora posebno je propisana objektivna odgovornost (npr. ugostiteljska ostava, uskladištenje)
- Kod većeg broja ugovora izrijeком je posebno propisano da se odgovara za krivnju (npr. djelo, ortaštvo, prijevoz)

Primjena odredaba o izvanugovornoj šteti

Članak 349.

Ako odredbama ovoga odsjeka nije drukčije propisano, na naknadu ove štete na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o naknadi izvanugovorne štete.

OPĆA NAČELA

Pretpostavke odgovornosti

Članak 1045.

(1) Tko drugome prouzroči štetu, dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivnje.

(2) Predmnijeva se obična nepažnja.

(3) Za štetu od stvari ili djelatnosti od kojih potječe povećana opasnost štete za okolinu odgovara se bez obzira na krivnju.

(4) Za štetu bez obzira na krivnju odgovara se i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Ispunjenje obveze i posljedice neispunjenja

Članak 342.

(1) Vjerovnik u obveznom odnosu ovlašten je od dužnika zahtijevati ispunjenje obveze, a dužnik je dužan ispuniti je savjesno u svemu kako ona glasi.

(2) Kad dužnik ne ispuni obvezu ili zakasni s njezinim ispunjenjem, vjerovnik ima pravo zahtijevati i popravljjanje štete koju je zbog toga pretrpio.

(3) Za štetu zbog zakašnjenja s ispunjenjem odgovara i dužnik kojemu je vjerovnik dao primjeren naknadni rok za ispunjenje.

(4) Dužnik odgovara i za djelomičnu ili potpunu nemogućnost ispunjenja, iako tu nemogućnost nije skrivio, ako je nastupila nakon njegova dolaska u zakašnjenje, za koje odgovara.

(5) Ali se dužnik oslobađa odgovornosti za štetu ako dokaže da bi stvar koja je objekt činidbe slučajno propala i da je on svoju obvezu na vrijeme ispunio.

Ugovorno proširenje odgovornosti

Članak 344.

(1) Ugovorom se može proširiti odgovornost dužnika i za slučajeve za koje on inače ne odgovara.

(2) Ali se ispunjenje takve ugovorne odredbe ne može zahtijevati ako bi to bilo u suprotnosti s načelom savjesnosti i poštenja.

Ograničenje i isključenje odgovornosti

Članak 345.

(1) Odgovornost dužnika za namjeru ili krajnju nepažnju ne može se unaprijed ugovorom isključiti ni ograničiti.

(2) Ali sud može na zahtjev zainteresirane ugovorne strane poništiti i ugovornu odredbu o isključenju i ograničenju odgovornosti za običnu nepažnju, ako je takav sporazum proizašao iz monopolskog položaja dužnika ili uopće iz neravnopravnog odnosa ugovornih strana.

(3) Prava valjana je odredba ugovora kojom se određuje najviši iznos naknade, ako tako određeni iznos nije u očitoj nerazmjernosti sa štetom i ako za određeni slučaj nije što drugo zakonom određeno.

(4) U slučaju ograničenja visine naknade vjerovnik ima pravo na potpunu naknadu ako je nemogućnost ispunjenja obveze prouzročena namjerno ili krajnjom nepažnjom dužnika.

Obujam naknade

Članak 346.

(1) Vjerovnik ima pravo na naknadu obične štete i izmakle koristi te pravičnu naknadu neimovinske štete, koje je dužnik u vrijeme sklapanja ugovora morao predvidjeti kao moguće posljedice povrede ugovora, a s obzirom na činjenice koje su mu tada bile poznate ili morale biti poznate.

(2) U slučaju prijevare ili namjernog neispunjenja te neispunjenja zbog krajnje nepažnje vjerovnik ima pravo zahtijevati od dužnika naknadu cjelokupne štete koja je nastala zbog povrede ugovora, bez obzira na to što dužnik nije znao za posebne okolnosti zbog kojih su one nastale.

...

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na neispunjenje obveza koje nisu nastale iz ugovora, ako za pojedine od njih nije ovim Zakonom nešto drugo predviđeno.

Sadržaj obveznopravnog odnosa

- **OBVEZA POSTIZANJA ODREĐENOG REZULTATA**
 - **OBJEKTIVNA ODGOVORNOST**
 - Razlog za oslobođenje od odgovornosti: viša sila
- **OBVEZA ISPUNJENJA OBVEZE PO PRAVILIMA STRUKE**
 - **SUBJEKTIVNA ODGOVORNOST**
 - Razlog za oslobođenje od odgovornosti: dokaz da dužnik nije kriv